

větě obč. zák. vyslovené, že nikdo ze škody druhého nemá míti užitku, žalovaný není oprávněn, přijatou vyšší cenu si podržeti. Odporovalo by to dobrým mravům a zásadě poctivosti a víry v obchodování, kdyby prodávající, který náhodou závazku k dodání věci byl sprostěn, mohl si ponechat vyšší cenu, kterou za věc obdržel a kterou by byl obohacen, kdežto kupujícímu nesplněním smlouvy by ušel zisk, což v nynějších poměrech jest notorické. Nárok žalobní na zaplacení rozdílu ujednané a žalovanému vyplacené kupní ceny jest tedy z těchto úvah odůvodněn, i když ustanovení §§ 1048 a 1049 obč. zák., k nimž poukazuje soud odvolací, zde nemají významu. Kdyby cena, kterou prodávající obdržel při rekvisici, byla nižší než cena s kupujícím ujednaná, musil by prodávající dle §§ 1048, 1049, 1311 obč. zák. škodu ovšem nésti sám. Z toho však nelze dovozovati, že by byl oprávněn, podržeti si užitek, když cena rekvisiční jest vyšší, poněvadž by při řádném splnění smlouvy tohoto užitku nebyl docílil; vždyť zejména v tomto případě, kde lhůty dodací do konce února 1917 ujednané nedodržel, docílil by žalovaný prodlením svým při plnění smlouvy většího zisku, než při plnění řádném, což by odporovalo zásadám slušnosti. Že věc prodaná není totožna se zabavenou, nebylo v první stolici namítáno, nelze tedy k tomuto tvrzení dle § 504 odst. 2 c. ř. s. hleděti. Ostatně jest to nerozhodno, když žalovaný sám namítal, že následkem zabavení dodati nemůže. Rovněž jest nerozhodno, že žalobce ani neprokázal, že utrpěl škodu; neboť nejde tu vůbec o nárok neb náhradu škody, nýbrž o plnění toho, co nastoupilo na místo věci, jejíž dodání stalo se nemožným; ostatně ani dle čl. 355, 357 odst. 3 obch. zák. není třeba důkazu škody, žádá-li se náhrada škody abstraktní. Že žalobce dodání zboží nikdy nežádal a dodatečnou lhůtu k plnění neposkytl, jest bez významu, poněvadž měl žalovaný dodati dle závěrního listu do konce února 1917; když pak dle vlastního jeho udání bylo v březnu 1917 veškeré zboží u něho uloženo zabaveno a tím nastala nemožnost plnění, bylo by bývalo zcela zbytečno, by žalobce plnění žádal a dodatečnou lhůtu poskytoval (čl. 356 obch. zák.). Námitka, že dle závěrního listu může žalovaný při vyšší moci dodávku odložit, jest dle § 504 odst. 2 c. ř. s. nepřipustnou novotou. Tímto ustanovením jest ostatně jen řečeno, že žalovaný neručí za škodlivé účinky vyšší moci, nikoli však, že výhody tím vzešlé si může podržeti. Bylo tedy dovolání ve všech směrech bezdůvodné zamítnuto.

Čís. 93.

Obsahuje-li objednáč lístek, vyhotovený při obchodu uzavřeném obchodním zřízencem prodávajícího mimo úmluvu o příslušnosti soudu dle § 104 j. n. i poznámku, že »vyřízení této zakázky se vyhrazuje«, není tato poznámka, splnil-li prodávající smlouvu, na ujmu úmluvě dle § 104 j. n., třeba tato nebyla prodávajícím dodatečně výslovně schválena.

(Rozh. ze dne 26. března 1919, R I 107/19.)

Žalobě o zaplacení kupní ceny za dodané zboží, dovolávající se soudní příslušnosti dle § 104 j. n. proto, že na objednáčím lístku byla vytištěna poznámka, že ve všech sporech z tohoto obchodu vzniklých podrobují se

obě strany kompetenci okresního soudu v Čáslavi, bylo prvním soudem (okresním soudem v Čáslavi) po odmítnutí námítky nepřislušnosti soudu vzhledem k řečené poznámce na objednacím lístku podle § 104 j. n. správně dovolaného vyhověno. — Odvolací soud (krajský soud v Kutné Hoře) zrušil tento rozsudek a, vyhradiv právní moc svému usnesení, odkázal věc k soudu dle §§ 50 a 65 j. n. příslušnému. O d ů v o d n ě n í: Objednací lístek, z něhož žalobce odvozuje příslušnost okresního soudu v Čáslavi, nevyhovuje požadavku v § 104 j. n. uvedenému. Ještě totiž třeba »výslovného dohodnutí« stran, že se podrobují příslušnosti soudu jinak nepřislušného. Ze spisů jde, že obchod, jenž jest předmětem tohoto sporu, nebyl ujednán přímo žalobcem, nýbrž jeho cestujícím. Poněvadž však objednací lístek obsahuje doložku: »vyřízení této zakázky se vyhrazuje,« nelze tohoto cestujícího pokládati za plnomocníka žalobce k definitivnímu uzavření smlouvy oprávněného a objednací lístek jest jednostranným návrhem, jenž potřebuje schválení žalobcem. Takové výslovné schválení žalobcem se však nestalo, nelze tudíž mluvit o dohodnutí se stran po rozumu § 104 j. n. a příslušnost předmětná a místní řídí se všeobecnými předpisy druhého dílu jur. normy, zde §§ 50 a 65.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu žalobce, obnovil výrok soudu první stolice o námítce nepřislušnosti a uložil dovolacímu soudu, by věc projednal a rozsudek vynesl.

D ů v o d y:

Žalovaná strana vznesla námítku nepřislušnosti dovolaného soudu, tvrdíc, že nejsou zde podmínky § 104 j. n., o který se žalobce opřel, poněvadž se prý strany výslovnou úmluvou okresnímu soudu v Čáslavi nepodrobily. První soud zjistil, že žalovaná, přečtši celý obsah objednacího lístku, v němž mimo klausuli »k placení a žalování v Čáslavi« je i vytištěna poznámka, že ve všech sporech z tohoto obchodu vzniklých podrobují se obě strany kompetenci okresního soudu v Čáslavi, lístek ten vlastnoručně podepsala a tím k návrhu strany žalující, za níž podepsal zmíněný objednací list její cestující, přistoupila. Za tohoto stavu nemůže tu býti pochybnosti, že došlo mezi stranami k výslovné úmluvě, již se pro případ sporu z obchodu mezi nimi právě uzavřeného podrobily okresnímu soudu v Čáslavi. Neboť, že by cestující, jenž písemní úmluvu za stranu žalující podepsal, nebyl k takovému ujednání oprávněn, nebylo se strany žalované ani namítáno a okolnost, že na objednacím lístku ještě i další poznámka: »vyřízení této zakázky se vyhrazuje,« není ujednání ohledně podrobení se kompetenci okresního soudu v Čáslavi nijak na závadu. Nehledě ani k tomu, že strana žalovaná z poznámky té ničeho neodvozovala, může tato míti jen ten smysl, že, kdežto kupitel jest vázán bezvýminečně, principál prodávajícího plnomocníka nechce se vázati na pevně ohledně dodávky, splní-li ale dodávku, pak platí všechna ustanovení dle objednacího lístku výslovně smluvená. Jelikož dodávkou v listě objednacím smluveného zboží žalobce o plnění se pokusil, schválil tím výslovné ujednání plnomocníkem svým uzavřené a pro toto dodatné schválení není již potřebí ani výslovného projevu, ani listinného dokladu, poněvadž stojí mimo ujednání, jako okolnost, od níž závazek výslovně smluvený pro prodávatele závisel. Stanovisko odvolacího soudu, že, není-li

tu výslovného schválení, není tu ani výslovného dohodnutí, jeví se tudíž právně omylné, v důsledku čehož slušelo stížnosti vyhověti a dle § 519 č. 3 c. ř. s. rozhodnouti, jak vpředu uvedeno.

Čís. 94.

Pro pořadí práv zástavních, nabytých na hmotných věcech movitých soudním zabavením, jest rozhodnou jediné doba, kdy exekuce byla skutečně vykonána.

(Rozh. ze dne 26. března 1919, R I 108/19.)

První soud (okresní soud v Teplé) rozdělil výtěžek, docílený za prodané hmotné věci movité, v částce 3.396 K poměrně mezi zástavní věřitele C. a D., přikázav na přihlášenou úhrnnou pohledávku C-ovu v částce 2.284 K poměrný díl 713 K, na přihlášenou úhrnnou pohledávku D-ovu 8.541 K poměrný díl 2.683 K, maje za to, že obě tyto pohledávky požívají téhož pořadí. — Rekursní soud (krajský soud v Chebu) vyhověl rekursu věřitele C. a přikázal mu jeho účtovanou pohledávku 2.284 K, zbytek výtěžku 1.112 K pak věřiteli D. k částečné úhradě jeho pohledávky, účtované částkou 8.541 K; rekurs D-ův pak zamítl. — Důvody: Poměrné přikázání pohledávky C-ovy v sumě 2.284 K a pohledávky D-ovy v sumě 8.541 K částkami 713 K a 2.683 K nesrovnává se se zákonem. Exekuce pro pohledávky ty byly sice v též den provedeny, avšak nikoliv současně. Obě exekuce se měly vykonati na přihlášení a ze zájemního protokolu jest patrné, že exekuce pro pohledávku C-ovu počala dne 16. října 1918 o půl 9. hod. a skončena byla o 10. hod. dopol., kdežto exekuce pro pohledávku D-ovu počala o 10. hod. a skončena byla o 11. hod. dopol.; i vyslechnutý v té příčině výkonný orgán E. potvrzuje, že tyto exekuce nebyly vykonány současně. Pro pořadí práv zástavních, nabytých na hmotných věcech movitých soudním zabavením, jest, nehledíc k případům současného zabavení, rozhodnou doba, kdy bylo zabavení skutečně vykonáno. Podle toho však předchází zástavní právo C-ovo právu zástavnímu D-ovu i bylo rozvrhové usnesení prvního soudce změnit a přikázati C-ovi celou jeho účtovanou pohledávku v sumě 2.284 K a zbytek výtěžku 1.112 K D-ovi na částečnou úhradu úhrnné pohledávky jeho 2.683 K. Následkem toho nemohlo rekursu D-ovu býti vyhověno; pohledávka jeho nemohla býti, jak navrhoval, přikázána před pohledávkou C-ovou, ba ani současně s ní, poněvač pro jeho pohledávku věci zabaveny byly teprve po zabavení jich pro pohledávku druhou. V příčině té odkazuje se na to, co bylo svrchu řečeno. Skutečnost, že byla již dne 14. října 1918 žádost o opětný výkon zabavení podána a že právní zástupce vymáhajícího věřitele chtěl tehdy zájem přihlásiti k výkonu, není s to, by založila přednější pořadí. Vymáhající věřitel měl na vůli přihlásiti se k exekuci hned tenkrát a bylo by proto zabavení řádně před exekucí pro pohledávku D-ovu, dne 16. října 1918 k výkonu přihlášenou, nebo alespoň současně s ní bývalo vykonáno. Jelikož se tak nestalo a exekuce byla teprve dne 16. října 1918 po provedení exekuce ve prospěch C-a k výkonu přihlášena, nelze činiti proto ani soudci ani výkonnému orgánu předhůzku; neboť s výkonem zájmů, jež se mají na přihlášení provést, dlužno sečkat až na přihlášení a nelze je vy-